

El mite del desenvolupament sostenible

o com a cada bugada perdre un llençol i no voler-ho veure

Ramon Fortià

Ja fa una colla d'anys escrivia que els creixements urbanístics a la Costa Brava en el període d'ajuntaments democràtics eren comparables al desori tantes vegades denunciat en temps de dictadura. La reflexió, bé que donada com a incerta per més d'un, comptava sens dubte amb un punt de provocació. Avui, si que tinc l'absoluta convicció que no en dic cap de mentida, i també que ja ningú no s'espervera enfront d'allò que per a la majoria és un lògic camí vers la tant cobejada prosperitat. La provocació, doncs, ha deixat de ser-ho, i tal vegada esdevé més reaccionari apostar per l'aturada de l'expansió urbanística i del desplegament de les infraestructures que no pas treballar en pro de la seva continuada activació.

Faig aquestes consideracions en uns moments en els quals, a banda de constatar ocupacions urbanístiques impensables anys enrera –i no cal anar a la costa; la ciutat de Girona o molts dels municipis que conformen la seva àrea metropolitana en són un bon exemple–, observo amb profunda tristesa les cicatrius que les obres d'una infraestructura estan obrint sobre un dels territoris que més estimo, amb efectes irreversibles tant sobre els seus valors paisatgístics com ambientals. Em refereixo al mal

anomenat condicionament de la carretera C-31, entre els municipis de Torroella de Fluvià i la Tallada, i que suposarà habilitar un vial de 12 m d'amplada al llarg de prop de 17 km, així com la construcció de variants i accessos –alguns a diferent nivell– al pas pels nuclis que s'enllacen. Contemplar terres tan fèrtils colgades sota tones de rocalla, recs i tanques arbrades reduïdes a calaixos de formigó o pilars que insolents s'alcen damunt la plana amb el Montgrí de fons, conformen un marc escènic veritablement dolorós.

Aquesta obra, més enllà del simbolisme que conté pel fet d'atacar el mateix cor del país petit, penso que exemplifica de totes totes l'actual procés d'ocupació territorial a casa nostra: una dèria per les infraestructures com a exponents d'allò que ara s'anomena “acció de Govern”, així com el donar per fet que tota obra pública és bona i que ens atansa indubtablement al progrés. Si a això hi afegim la indolència d'una societat civil pràcticament desactivada i les limitacions d'unes eines d'autocontrol sovint perverses –i em refereixo als mecanismes d'avaluació ambiental, amb els quals ja hem après a fer-nos trampes mentre juguem al solitari–, el resultat no és altre que una continuada progressió cap al col·lapse i que acabarà

Les obres del TAV al seu pas per Pontòs.

Fotografia: Marçal Molas

esclatant tard o d'hora, talment com ho ha fet la bombolla immobiliària malgrat els reiterats missatges de gestors i governants que ens tranquil·litzaven tot dient que les coses anaven bé, millor que mai.

L'any 1980, l'Estratègia Mundial per a la Conservació, document que elaborà la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura i dels Recursos Naturals (UICN) amb la col·laboració del Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA) i el World Wildlife Fund (WWF), donà a conèixer els principis del desenvolupament sostingut, concepte que se solemnitza a partir de l'any 1987 amb l'aparició de l'informe "El Nostre Futur Comú" –encarregat per l'ONU i més conegut també com informe Brundtland. D'ençà aquell moment el desenvolupament sostenible ha estat un dels principis més referenciats en les polítiques ambientals –primer– i socioeconòmiques –després– de tots els països. Malgrat la reiteració del concepte, és del tot evident però que el planeta no ha fet altra cosa en aquestes darreres dècades que avançar cap a una accelerada degradació, amb la qual cosa el paradigma ha esdevingut una quimera o bé uns

quants l'han sabut utilitzar com a bàlsam per continuar fent de les seves tot i fent-nos creure que tenien més cura que ningú.

El model del desenvolupament sostenible, no caldria dir-ho, ha estat també pedra filosofal a casa nostra, independentment del color polític del govern. Jo personalment ja no me'l crec. Perquè recordo el país com era i veig com l'estem deixant. Perquè reciclo tot el que puc i tanmateix no tinc dubtes que contamina força més que no pas el meu avi que mai no hi va pensar. Perquè passo per Ventalló i hi veig la nova carretera on encara l'any passat hi caçava el cendrós. A cada bugada perdem un llençol, i això, de sostenible, no en té res. Si de cas ens esmercem en fer el món durador, que és tant com dir que allarguem l'agonia i traspasem el problema als que ens vinguin darrera.

Per cert, just avui quan enllesteixo aquestes ratlles inauguraven Bracons, al bell mig de la Vall d'en Bas. Allà hi eren tots, somrients, cofois, segurs del salt endavant. Donem temps al temps ...

Obres a la C-31 al tram de la nova variant de la Tallada, damunt els plans agrícoles del Baix Ter.

Fotografia: Ramon Fortià